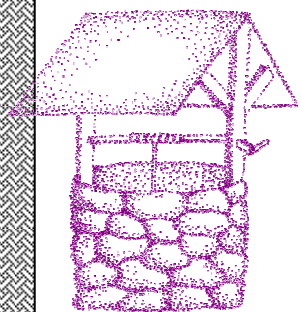

דמשק אליעזר

יו"ל ע"י וועד להוצאת כתבי ר' אלכסנדר אליעזר קנאפפלער שליט"א

בן מוה"ר רבי יצחק נפתלי קנאפפלער זצ"ל, אבדק"ק טשילע יצ"ו, ומח"ס "קני המנורה"

ונכד הגה"צ ר' רפאל אהרן קנאפפלער זצוק"ל הי"ד, אבדק"ק טיניע, ומח"ס "מנורת אהרן"

גליון בדברי תורה ובהלכה ואגדה, פנינים יקרים לכבוד שבת קודש וכו' ובדברים העומדים ברומז של עולם

• ערב שב"ק אחרי קדושים י"א אייר תשפ"ה לפ"ק - שנה י"ב בגליון י"ב (רכ"ה - 225) •

למה לא ביקש אהרן הכהן ליכנס לארץ ישראל כמו משה רבינו

עיין בדפים הבאים כמה תירוצים לזה

בענין מי שאומר ששכח לומר "יעלה ויבא"
בשמונה עשרה, אם צריך לחזור ולהתפלל או לא

בירורי הלכה בענין זה

יופיע אי"ה בגליון הבא

הערות והארות מתקבלות בחיבה

- ❖ Rabbi Alexander Knopfler • 1564 - 48 STREET • Brooklyn N.Y. 11219
- ❖ Tel: (917) 755-4864 • Fax: (718) 437-3388 • Email 7554864@gmail.com

למה לא ביקש אהרן הכהן ליכנס לארץ ישראל כמו משה רבינו

כדי שלא ישאר הנייר חלק, אכתוב חידוש שנפל בדעתי בשב"ק פרשת שלח העעלל"ט [שאינו זוכר אם כבר ראיתו באחד מספרי קודש, ואם אחד מן הקוראים החשובים יודע מקור לזה, נא אל ימנע טוב וישלח להמערכת.

דהנה לכאורה קשה, למה מצינו רק במשה שהתפלל לה' כדי שיכנס לארץ ישראל, אבל באהרן הכהן לא מצינו שיתפלל על זה, ולמה לא התפלל גם הוא שיוכל ליכנס לארץ ישראל, כמו שהתפלל משה רבינו תקט"ו תפילות, כמו שהביא רש"י ריש פרשת ואתחנן.

ויתכן שהתירוץ הוא, כי אהרן הכהן ידע שהקב"ה רוצה שמשה רבינו ישאר בצד זה של עבר הירדן, כי כשיבאו אליהו ומשיח, יעלו כל מתי מדבר בזכות משה רבינו, כדאיתא במדרש (ילקוט שמעוני הושע רמז תקט"ו)^א. אבל אהרן הכהן חשש, שאם ישמע לו ה' והוא יכנס לארץ, ומשה רבינו יפטר לבית עולמו במדבר, אז יהיה עוד פתחון פה להעירוב רב להתרים נגד נבואת משה רבינו ע"ה, ולומר כי משה רבינו אינו צדיק, ולכן רק תפילת אהרן הכהן נענה ולא תפילת משה. ולכן כדי שלא יהיה ח"ו חילול ה' ויתר על הכניסה לארץ ישראל וקיום מצותיה בה, כדי שלא לבייש את אחיו ח"ו. וכבר אמרו חז"ל במסכת אבות (פרק א' משנה י"ב) כי אהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, לכל בני ישראל כקטן כגדול.

^א ושוב מצאתי שכן הוא גם במדרש רבה פרשת ואתחנן (פרשה ב' סימן ט') וז"ל: כי לא תעבור את הירדן הזה, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אם אתה נקבר כאן אצלן בזכותך הן באין עמך א"ר לוי למה"ד לאחד שנתפזרו מעותיו במקום אפילה אמר אם אומר אני האירו לי שאקבץ מעותי אין בריה משגחת עלי מה עשה נטל זהוב אחד והשליך בתוכם והתחיל צווח ואומר האירו לי זהוב אחד היה לי ונפל ממני כאן והאירו לו מה עשה משנטל את הזהוב אמר להן בחייכם המתינו לי שאלקט את המעות וליקטן בזכות הזהוב נתלקטו המעות כך אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אם נקבר אתה אצלם במדבר הן באים בזכותך ואת בא בראשם שנאמר (דברים לג) וירא ראשית לו וגו' ויתא ראשי עם, עכ"ל.

ובמלבי"ם (פר' שלח) כתב בתו"ד וז"ל: אמרו חז"ל שמשה מת במדבר כדי שיביא עמו דור המדבר לעתיד לבא, כי אחרי שע"י חטא דור המדבר נצמח תקון כל העולם לעתיד לבא שע"כ ימלא כבוד ה' את כל הארץ, ממילא בזה יהיה להם זכות לעתיד לבא, אולם כ"ז נעשה ע"י שמשה מת במדבר שאם היה משה נכנס לארץ לא היה עוד שום גלות, ולא היה נצמח התקון הזה הגדול שימלא כבוד ה' את כל הארץ שבזכות זה יבואו דור המדבר לעתיד לבא, עכ"ל.

ובאלשי"ך (פר' שלח דף כ"ד ע"ב ד"ה אמנם, הובא בספר אפרין עה"ת פרשת דברים ד"ה בכו תבכה בלילה) פירש בזה הפסוק 'שלח לך אנשים' לך לטובתך תשלח אנשים צדיקים, שלא תצטרך למות במדבר, ע"כ.

ויש מפרשים מן ההיפוך אל ההיפוך, וכמו שהביא החיד"א בספרו ראש דוד עה"ת (פרשת קרח ד"ה ובוזה הבה), וז"ל בא"ד: כתבו קצת מפרשים בפירוש הכתוב שלח לך אנשים לך להנאתך וסתם הענין אבל בסוף נתגלה דעל ידי המרגלים נתגלגל שישארו מ' שנה ומהא מטי ליה הנאה למשה רבינו ע"ה אשר חי ארבעים שנה אחרים במדבר בכבודו ובגדולתו דאם לא היה עון המרגלים היו נכנסים תכף לארץ ומוכרח היה דמשה רבינו ע"ה לא יכנס לארץ דכבר נגזר עליו עתה תראה אשר אעשה לפרעה ואין אתה רואה במלחמת ל"א מלכי כנען כמשז"ל, וא"כ מענין המרגלים מטי ליה הנאה והיינו מאי דאמר ליה רחמנא שלח לך להנאתך ולטובתך סוף המעשה במחשבה תחילה ע"כ דבריהם, עכ"ל.

ועיין עוד מה שהאריך כעין זה בצרור המור (פר' שלח ד"ה שלח לך), וז"ל: לפי דעתי להנאתך ולטובתך כמו שדרשו בלך לך. והטעם בזה לפי שידוע כי משה מעת שליחות הראשון נגזר עליו שלא יכנס לארץ וכו', והשם חשש על כבוד הצדיק לפי שהוא נאמן ביתו וממלכתו, וא"ל שלח לך אנשים להנאתך ולטובתך. והטובה היא לפי שאין שבח למשה אחר שהוא מלכם ומנהיגם. שימות הוא במדבר ויכנסו ישראל לארץ. אחר שהם תלמידיו ובני חילו. ומה יאמרו העולם. תלמידיו נכנסו לגן עדן וארץ ישראל. והרב נשאר בחוץ. וכמו שאמרו שלא יהו תלמידיו וכו'. וכן אין שבח לישראל שיכנסו הם לא"י וישאר מלכם ומנהיגם חוצה לארץ. כי בני החיל שהלכו למלחמה ואבדו מנהיגם באיזה פנים יתראו. וכן המנהיג שאבד בני חילו ונשאר הוא לבדו. ראוי להרוג את עצמו ואל יראה ברעתו ובשתו וכו', עכ"ל.

מכתבים למערכת

אל כבוד הרה"ח בנש"ק עוסק בתורה עבודה וגמילות חסדים זה כמה וכמה שנים כולן שוין לטובה, אשר זכה וזוכה ומזכה את הרבים, אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב, הלא הוא כבוד ידידי היקר

הרב ר' אלכסנדר אליעזר קנאפפלער נ"ו

ה' ישלח לך רפואה שלימה במהרה בימינו אמן.

על החידוש הנפלא שכתבתם בגליון דמשק אליעזר היוצא לאורה כעת, גליון המאתים ואחד, למה לא התפלל אהרן הכהן ליכנס לארץ ישראל כמו אחיו משה רבינו ע"ה, ונדפס שם בגליון בזה"ל:

דהנה לכאורה קשה, למה מצינו רק במשה שהתפלל לה' כדי שיכנס לארץ ישראל, אבל באהרן הכהן לא מצינו שיתפלל על זה, ולמה לא התפלל גם הוא שיוכל ליכנס לארץ ישראל, כמו שהתפלל משה רבינו תקט"ו תפילות, כמו שהביא רש"י ריש פרשת ואתחנן.

ויתכן שהתירוץ הוא, כי אהרן הכהן ידע שהקב"ה רוצה שמשה רבינו ישאר בצד זה של עבר הירדן, כי כשיבאו אליהו ומשיח, יעלו כל מתי מדבר בזכות משה רבינו, כדאיתא במדרש (ילקוט שמעוני הושע רמז תקט"ז, דברים רבה פר' ואתחנן פרשה כ' סימן ט'). אבל אהרן הכהן חשש, שאם ישמע לו ה' והוא יכנס לארץ, ומשה רבינו יפטר לבית עולמו במדבר, אז יהיה עוד פתחון פה להעירוב רב להתרים נגד נבואת משה רבינו ע"ה, ולומר כי משה רבינו אינו צדיק, ולכן רק תפילת אהרן הכהן נענה ולא תפילת משה. ולכן כדי שלא יהיה ח"ו חילול ה' ויתר על הכניסה לארץ ישראל וקיום מצותיה בה, כדי שלא לבייש את אחיו ח"ו. וכבר אמרו חז"ל במסכת אבות (פרק א' משנה י"ב) כי אהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, לכל בני ישראל כקטן כגדול.

הנני לעורר אותך, כי מצאתי בילקוט מעם לועז [פרשת ואתחנן] שהביא חמשה טעמים בשם המגלה עמוקות, למה לא התפלל אהרן הכהן על כך ליכנס לארץ ישראל, וזה לשונו שם:

ועדיין יש לכם לשאול, מה הטעם שבשעה שאמר הקב"ה לאהרן הכהן שיעלה להר ההר שכבר הגיעה שעתו למות, עלה מיד עם משה ולא אמר דבר ונפטר, ולא התחנן ולא הפציר כלל ליכנס לארץ ישראל כדי לקיים המצות התלויות בארץ, כפי שהתפלל משה כדי ליכנס לארץ ישראל.

אבל עליכם לדעת שהרבה טעמים היו לאהרן שלא התחנן ליכנס לארץ ישראל, ואלו הם:

הטעם הראשון, שהיתה לו נחת וזכות גדולה שבניו ירשו את גדולתו, ולכן לא הפציר כל כך ליכנס לארץ ישראל. כיון שבניו עתידים היו לרשת מקומו, אבל משה רבינו לא זכה לכך שבניו ירשו גדולתו, וזה היה צער גדול בשבילו, לפיכך התחנן כל כך וביקש ליכנס לארץ ישראל.

והטעם השני, כי עיקר המצות התלויות בארץ עתיד היה אהרן ליהנות מהן, כגון תרומות ומעשרות ומתנות כהונה שניתנים לכהנים, ואפשר היה לחשוד בו שזה שהוא מתחנן כל כך ליכנס לא"י, מפני שרוצה לקבל את מתנות הכהונה, אבל משה רבינו לא היה עתיד ליטול מכל אותם המתנות השייכות לכהנים, לכן הפציר כל כך ליכנס.

והטעם השלישי, שהמעלה שהשיג משה רבינו היתה מעלה גדולה ביותר, שהיה מדבר עם הקב"ה פנים בפנים, וקרן עור פניו עד שלא היו ישראל יכולים להסתכל בו, ובבואו לדבר עם ישראל היה צריך לשים על פניו מסוה, וזה

בא מזוי השכינה כדברה עמו, ולמעלה זו לא הגיע שום נביא, ורק הצדיקים בגן עדן יכולים להגיע אליה, כל אחד כפי מדריגתו, ולכן לא רצה משה למות, אמר: מה תועלת במיתתו, אם המעלה של העולם הבא כבר השגתי בחיי, כפי שיתבאר בארוכה בפשת וזאת הברכה בע"ה. אבל אחרן הכהן שלא היה יכול להשיג מעלה זו בעודו בזה העולם, ביקש להיפרד מן העולם הזה שעה אחת קודם, כדי לילך לגן עדן להשיג מעלה זו ליהנות מזוי השכינה.

והטעם הרביעי, לפי שראה אחרן ברוח הקודש שנפשו צריכה להתגלגל בעזרא הסופר, שעלה מבבל ובנה את בית המקדש, וזה מרמוזו בפסוק הנאמר בעזרא: הוא אחרן הראש הוא עזרא (עזרא ז, ה-ו) כדי לרמוז שאחרן נתגלגל בעזרא, וכן תראו שהשם עזרא בגימטריא רע"ח, והשם אחרן בגימטריא רנ"ו, ונשארו כ"ב, לרמוז, שאחרי כ"ב דורות חזר אחרן ונתגלגל בזה העולם, וכן אחרן במספר קטן בגימטריא י"ג, וד' אותיות אחרן הם י"ז, וגם עזרא במספר קטן י"ז, לרמוז שאחרן הוא עזרא.

ולכן לא התחנן אחרן ליכנס לארץ ישראל, כיון שראה ברוח הקודש שהוא עתיד להתגלגל לזה העולם ויבנה בית המקדש על ידו, ואז יקיים המצות התלויות בארץ. אבל נשמתו של משה רבינו גנוזה תחת כסא הכבוד, ושוב לא היתה נפשו חוזרת ומתגלגלת בזה העולם, כפי שיתבאר בארוכה בע"ה בבאור לפרשת וזאת הברכה, בפטירת משה רבינו, לכן התחנן כל כך והפציר ליכנס לארץ ישראל.

והטעם החמישי, שיודע היה אחרן שהקב"ה נשבע וגזר שלא יכנסו לא"י, וכל גזירה שיש עמה שבועה אינה מתבטלת. אבל למשה רבינו היתה טענה, שאמר: כיון שאמר לי הקב"ה לכבוש את ארצות סיחון ועוג ואחלק אותם בידי לבני ראובן וגד ולחצי שבט המנשה, משמע שכבר התיר השבועה, ולכן העיז להתחנן שיכנס לארץ ישראל. ועוד, כיון שהקב"ה נשבע לכן לא תביאו את הקהל הזה (במדבר כ'), שנשבע הקב"ה שמשה ואהרן יחד לא יכניסו את ישראל לא"י, לכן לא העיז אהרן להתפלל לפני השי"ת, אבל משה רבינו משראה שמת אהרן אחיו, מצא פתח לשבועה, כי טען: אתה נשבעת ששנינו יחד לא ניכנס לא"י, אבל עכשיו שמת אהרן נתבטלה השבועה, וכך הדין: נדר שהותר מקצתו הותר כולו.

עכ"ד הילקוט מעם לועז.

וכעת אבוא להעתיק מקצת מאריכות הדברים ממקורו מספה"ק מגלה עמוקות בספרו המיוחד לפרשת ואתחנן, וזה לשונו שם:

יש לישב דבר תמוה איך עלה על דעת משה שהותר לו הנדר, ה' צבאות יעץ ומי יפר (ישעיה יד, כו). אבל הענין דקיימא לן נדר שהותר מקצתו הותר כולו (כדאיתא בגדרים דף [כ"ה ע"ב]), ולפי שהקב"ה נשבע לכן לא תביאו את הקהל הזה (במדבר כ יב), על משה ועל אהרן שניהם יחד עלתה הגזירה. ולכן אמר ואתחנן אל ה' בעת ההיא, באותו עת שמת אהרן באותו עת התפלל אעברה נא, מאחר שאהרן כבר מת, אם בן דמיתי שהותר הנדר, כי על שנים יחד עלתה הגזירה לא תביאו משמע ביחד. והשיב לו הקב"ה רב לך, הלא החטא שלך של מי מריבה הוא יותר גדול מן חטא של אהרן אחיך, כי אהרן לא חטא באותו פרק וכו', לכן אל תוסף דבר אלי עוד, שאין שורת הדין נותן שאהרן יתפוס עבורך ואתה תכנס לארץ.

(אופן השני)

סוד מה שלא ביקש אהרן על כניסת ארץ ישראל, משום שראה שיתגלגל נשמתו בעזרא, וזה סוד ש"ם הוא עזרא. – וזה סוד ראוי היה עזרא שתנתן התורה על ידו. – וגם אחר"ן וד"ב אותיות, עולה עזרא. – עזרא היה כ"ב דור אחר אהרן. – ומשה התפלל על סוד הגלגול הד':

יש לתרץ קושיא גדולה מדוע לא ביקש אהרן על כניסתו לארץ ישראל. לפי שראה אהרן שיתגלגל נשמתו בעזרא, בסוד הוא עזרא עלה מבבל (עזרא ז, ו) דקאי אלעיל מיניה (פסוק ה') אהרן הוא עזרא כרוך ותני. וזה סוד מ"ש בגמרא בסנהדרין (דף ק"א ע"ב) ראוי היה עזרא שינתן תורה על ידו כמשה. ובאמת עזרא הוא אחיו של משה בגילגול, ואף על פי שלא נתנה תורה על ידו, נשתנה הכתב על ידו. וסוד זה הוא נרמז בשמו של עזרא, שהוסיפו על שם אהרן כ"ב אותיות, שכן אהרן הוא בגימטריא רנ"ו, ועזרא הוא בגימטריא רע"ה, כשתוסיף כ"ב על אהרן הרי עזרא, ועזרא היה דור כ"ב מן אהרן. ומשה שראה ברוח הקודש שאהרן יכנס לארץ ישראל בביאה שנייה, על זה יהיה פירוש הפסוק ואתחנן אל ה' בעת ההיא, ר"ל באותו עת שמת אהרן אחיו והוא יכנס לארץ ישראל בגלגל, ועל זה ביקש גם כן שיתגלגל גם הוא בפעם רביעית, שיכנס גם הוא לארץ ישראל באהרן אחיו, לקיים קרא ודור רביעי ישובו הנה (בראשית טו, מז) כו'.

(אופן כ"ח)

איתא במדרש (פרשת וזאת הברכה [דבר פ"א י']) שהקב"ה השיב למשה כשהפציר מאוד בכניסת הארץ, כשיהיה בארץ ישראל אז יקבר משה כשאר בני אדם, אבל בעבר הירדן אני בעצמי אתעסק עמך, כמ"ש ויקבור אותו בגיא (דברים לה, ו). לפי זה יהיה פירוש הפסוק בעת ההיא, בשמת אהרן וראה שמת בנשיקה, דאיתא במדרש ילקוט (לקו"ש רמז תשפ"ו) שעל ג' חלקים נחלקה מיתת אהרן, מתחלה בא הענן עד קרסולו של אהרן, ואמר משה רואה אתה, אמר לו אינו כלום, אחר כך על ירכו, ואחר כך על צוארו (עיין בילקוט פרשת מסעי), הכוונה של ג' חלקים אלו, הם ג' עולמות בריאה יצירה עשיה, בקרסולו כנגד עולם העשייה, עד ירכיו עולם היצירה, עד צוארו עולם הבריאה. הנה נתאווה משה לאותו מיתת של אהרן, לכן אמר ואתחנן בני שהיא השכינה, (כדאיתא בזהר בהעלותך [ח"ג] עמוד ק' [זהר ח"ג קנ"ה ע"א]) גו"ן של בנוסע הארון (במדבר י לה), שהוא סוד שכינה, ולכן אין ג' באשרי. ורצה משה שתצא נשמתו על ידי השכינה על פי ה', לכן אמר ואתחנן אל ה' בעת ההיא, באותו עת שמת אהרן על פי ה', או התחיל לבקש. וזכר ג' דרגין וכו'. ולכן בקש ליכנס לארץ ישראל שיהיה מיתתו על ידי כרובים בגימטריא אעבר"ה, לכן רצה להיות בארץ, כי שם בארץ ישראל לה' הארץ ומלואה (תהלים כד א), ר"ל מלוי של ארץ ישראל שהוא החלל שבת, הוא גם כן לה' שאין שום קליפה ומלאך המות שולט בארץ ישראל, כמ"ש לעיל אעבר"ה נ"א וארא"ה, בגימטריא מלאך המות, ר"ל שרצה להעביר שלא יהא מיתתו על ידי מלאך המות. השיב הקב"ה אדרבה כאן בעבר הירדן רב לך, הרב בעצמו שהוא הקב"ה יתעסק עמך כמ"ש (במדרש פרשה זו), בארץ ישראל יהיה הקבורה שלך על ידי בני אדם, אבל בכאן וישב בגיא כמאן דאמר ויקבור אותו בגיא, והקב"ה מתעסק עמו משה מת מוטל בכנפי השכינה (סוטה י"ג ע"ב):

(אופן ס"ו)

ואסיים את מכתבי להודיעך שהנני נהנה מאוד מכל הקונטרסים שהנך שולח אלי, ואנב אורחא למדתי גם את הקונטרס שהוצאתם לאור כל החידושי תורה שדרשתם במשך השנים על "פרקי אבות" בקונטרס מיוחד, והיות שהנני דורש בשב"ק לאחצ"ה השתמשתי בהם.

השי"ת יעזור שיהיה לך אריכות ימים ושנים בבריאות השלימות, ולילך מעלה מעלה ולהפיץ התורה עבודה וגמילות חסדים בכל העולם עד מאה ועשרים שנה, כעתירת ידיך

י. א. מ.

יום ג' שנכפל בו כי טוב לסדר פנחס [בדין הוא שיטול שכרו] תשפ"ג לפ"ק

Rabbi Y. Vosner

5748 Hutchison Ave.

Montreal, P.Q. H2V-4B6

(514)2743414 – Fax (514)274-4940

יוחנן סג"ל וואזנער

ראב"ד דחסיד סקווירא

ודומ"ץ דקהל תולדות יעקב יוסף

דחסיד סקווירא מאנטריאל

בס"ד, יום שני לסדר יוסף אליכם, כ"ח תמוז, תשפ"ג לפ"ק, יומא דהילולא של הרה"ק בעל הישמח משה זי"ע

לכבוד הרב הגאון המזכה את הרבים זה כמה וכמה שנים לטובה,

מו"ה אלכסנדר אליעזר קנאפלער שליט"א

מחבר ספרים חשובים ומחוכמים

אחדשה"ט באתי ליישר עוד על כל הגליונות והקונטרסים ששלח מעכ"ת.

והננו מתפלל בשביל מע"כ אלכסנדר אליעזר בן ברכה שהוא ר"ת של הפסוק אשרי אדם בוטח בך, שיהיה לכם רפואה שלימה לרמ"ח אברים ושם"ה גידים, ותזכו להוסיף לזכות את בני ישראל בתורה ועבודה מתוך בריאות הגוף ונחת ושמחה והרחבת הדעת.

ונהנתי ממה שכתב מע"כ לתרץ למה אהרן הכהן ע"ה לא התפלל להכנס לארץ ישראל כמו שהתפלל משה רבינו ע"ה, שאהרן הכהן חשש, שאם ישמע לו ה' והוא יכנס לארץ, ומשה רבינו יפטר לבית עולמו במדבר, אז יהיה פתחון פה להשטן לומר לישראל להתרים נגד נבואת משה רבינו ע"ה, ולומר כי משה רבינו אינו צדיק, ולכן רק תפילת אהרן הכהן נענה ולא תפילת משה, ולכן כדי שלא יהיה ח"ו חילול ה' ויתר על הכניסה לארץ ישראל וקיום מצותיה בה, כדי שלא לבייש את אחיו ח"ו, וכבר אמרו חז"ל במסכת אבות (פרק א' משנה י"ב) כי אהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, לכל בני ישראל כקטן כגדול.

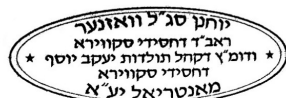
ורציתי להוסיף בזה מה שמובא על הרה"ק הרבי רבי בונם מפרשיסחא זי"ע, ומובא בספר הר"ר בונם מפרשיסחא (עמוד קנד) שסיפר הרה"ק רבי פנחס מנחם זצ"ל מפילץ מה ששמע מפה קדשו של זקינו החידושי הרי"ם זי"ע בשם מורו ורבו הרבי רבי בונם זי"ע שאמר פעם אחת בזה הלשון הנני מרגיש בעצמי כעת יכולת להפציר להחיש הקץ שיבא מלך המשיח, אבל ציירתי לעצמי סדר ביאתו איך יהיה כשיבא המשיח ילך אל ראש גדולי הדור ששם יתוועדו כל הגדולים והצדיקים לקבל פניו, והנה הוקן והגדול שבזמננו הלא הוא הרה"ק מאפטא זי"ע, ושם בביתו יתוועדו כל רבני ומנהיגי בני ישראל וישבו כולם אצל שולחן ארוך מאד, וגם אני יהיה לי איזה מקום בקצה השולחן ובשני צדי השולחן ישבו כל הגדולים והצדיקים ובראש המסובים ישב מלך המשיח ואצלו ראש הדור הרב מאפטא, ובודאי תיכף ישאל הרב מאפטא למלך המשיח ויאיל נא מר לגלות לנו מי הוא אשר פעל להחיש הקץ ולהביא אתכם וישיב לו האמת זה פעל בונם פשיסחער היושב שם בקצה השולחן, ויהיה מזה חלישות דעת גדול להרב מאפטא, ולכן כך מסיים הרבי רבי בונם הנני מונע עצמי מלעסוק בזה שלא לגרום לו חולשת הדעת עד כאן לשונו הקדוש.

ושמעתי שאחד סיפר ענין זה לחבורת אנשים והיה ביניהם גם הרב קאטלר זצ"ל, ואחד מן האנשים צחק מהסיפור הנ"ל, דא"כ יכול להיות שזה יעכב ביאת המשיח, ונענה הרב קאטלר ז"ל, שענין זה מפורש בתורתנו הקדושה, שהשי"ת ביקש ממה שרבינו לגאול את בני ישראל, ומשה רבינו ע"ה לא רצה, כדי שלא לעשות חלישות הדעת לאחיו הגדול אהרן הכהן ע"ה.

ויעזור השי"ת שנוכח שימים האלו יתהפכו לששון ולשמחה, בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

וע"ז באעה"ח

יוחנן סג"ל וואזנער
ראב"ד דחסיד סקווירא
ודומ"ץ דקהל תולדות יעקב יוסף *
דחסיד סקווירא
מאנטריאל יע"א

עוד בענין למה לא התחנן אהרן הכהן ליכנס לארץ ישראל

אל מעלת כבוד מערכת דמשק אליעזר הע"י.

הנה ראיתי בגליון שיצא לאור לאחרונה קושיא נפלאה למה לא התחנן אהרן הכהן ליכנס לארץ ישראל, קושיא אשר לא נתעוררתי עליה עד כה, ונהניתי מאוד מהתירוצים הנפלאים, וגם לרבות ממכתב למערכת שהוסיף עוד הרבה תירוצים לזה מספר ילקוט מעם לועז ועוד.

והנני לזה להוסיף עוד מה שמצאתי בחפשי בספר אברבנאל (סו"פ האזינו) שכתב בתוך דבריו, וזה לשונו: ואמנם שאר הלשונות שבאו על זה. שהם מריתם פי. ולא האמנתם. לא זכרם הנה לפי שכחם כח אלו אשר זכר. כי מריתם פי רמז אל הסבה הנגלית ממי מריבה. ולא האמנתם נאמר על הסבות העצמיות הנעלמות שסברו העם הבלתי אמונה. ואם כן מריתם ולא האמנתם הוא כמו מעלתם ולא קדשתם. ולכן נסתפק כאן בלשון אחד מחייב ובלשון אחד שולל להעיר על מיני הסבות. ואומרו כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבא הוא מקושר עם מה שאמר על אשר לא קדשתם אותי בתוך בני ישראל באותן הדברים הנעלמים ולכן תאסף אל עמך ותקבר מעבר לירדן עם עמך הנקבר שם ויתרון יש לך עליהם שאתה מנגד תראה את הארץ מה שלא ראו דור המדבר עם היות שתתדמה אליהם במניעת ההעברה ולזה סמך כי מנגד תראה את הארץ על אשר לא קדשתם אותי.

ואמנם למה לא זכה אהרן לראות הארץ מרחוק כמו שהיה במשה, אפשר לומר בסבתו כי היה חטא אהרן עצום וחמור מאד מאד מחטא משה. ולכן ראה השם יתברך לעשות הבדל ביניהם שאהרן לא בא אל הארץ ולא ראה אותה מרחוק כמשה. לא בא על ידו צווי כלל מכבוש הארץ ונחלתה ושאר הדברים שנצטוו על יד משה המתיחסים אל הארץ לפי שהיה חטא אהרן חמור במעשה עד שמפני זה לא התחנן אהרן לפני ה' על העברתו לארץ. וחטא משה קל מאד בדבר שפתים לכוונה טובה עם היות שנמשך ממנו במקרה מה שנמשך:

והנכון אצלי עוד הוא. שמשם רבינו היה פרנס הדור והוא היה מביא את ישראל לארץ והיתה ראיתו הנבואית עצומה מאד ולכן הרבה תפלה ותחנונים להשיב את הגזרה ולעבור אל הארץ. והוצרך השם יתברך להראותה אליו כדי שיראה בנבואתו שלמותם. כי זה היה מתיחס אליו במה שהוא פרנס הדור ומנהיגו כפי מעלת נבואתו מה שלא היה כן אהרן. כי במה שהיה כהן גדול לא היה מתיחס אליו ענין הראייה כמשה. ובפרשת וזאת הברכה אדבר על זה בעזרת הצור, עכ"ל.

והגם שהייתי צריך להאריך בשבחו של הגליון, המאיר עיני ישראל בדברים העומדים ברומו של עולם, אבל היות ואין הזמן חונה תחת רגלי, ואין עט"י ועת"י את"י, על כן פה תהא שביתת קולמסי.

בברכת ברכה והצלחה וסייעתא דשמיא

קורא נאמן

פה בגלות ברוקלין אשר בניו יארק הבירה יע"א

עוד בענין הנ"ל

אל מעלת כבוד ידיד הרה"ח רודף צדקה וחסד מזכה את הרבים וכו'.

כש"ת מוה"ר אלכסנדר אליעזר קנאפפלער שליט"א.

מו"ל גליונות הנפלאים "דמשק אליעזר", וש"ס

על דבר קושייתו למה לא התפלל אהרן הכהן ליכנס לארץ ישראל כמו משה רבינו, הנני לציין מה שמצאתי בדרשות חתם סופר (חלק ב' דרוש לז' אב עמ' של"ה), וזה לשונו:

יש לחקור חקירה, הרי חזינן אהרן לא התפלל כלל, וגם מרע"ה לא התפלל עד בעת ההיא פירש"י שנכנס לארץ סיחון ועוג ודמיתי שהותר הנדר, וקשה מדוע עשה הקב"ה ככה ליתן מקום למרע"ה לטעות והתפלל תקט"ו תפלות על מגן.

והנה מרע"ה ואהרן משגזר עליהם לכן לא תביאו התיאשו ולא התפללו כלל, ולא היה תוחלת ממושכה. אך אחר שהוסיף מרע"ה קצת חטא שלא נזדרז בהריגת זמרי, הוסיף על עגשו ליתן לו מקום לטעות שהותר הנדר, והתחיל להתפלל תקי"ד תפלות ולא נענה כלל, וגם לא ניתן סימן בתפלתו אם מקובל אם מטורף, ויהיה לו תוחלת ממושכה הנ"ל לעונש על שהתעצל בהריגת זמרי. ולזה כיונו בילקוט הנ"ל מפני שנתעצל בהריגת זמרי ע"כ לא ידע איש את קבורתו, אינו רוצה לומר קברו, אלא לא ידע מיתתו, כי סבור היה שיחיה ולא ימות.

והנה אחר שנתמקמק בתקי"ד תפלות בקש עתה בתפלה תקט"ו האחרונה בקש מתנת חנם מהקב"ה, והוא כפירש"י לאמר אמר איני מניחך עד שתשיבני אם תקבל תפלתי או לא, כדי שלא אתמקמק עוד, והיינו ואתחנן בתפלה האחרונה גמטריא תקט"ו הייתי מבקש מתנת חנם, ומה היא המתנת חנם לאמור השיבני הן או לאו, והשיבו השי"ת רב לך אל תוסף כי לא תעבור וגו'.

אלו דבריו הקדושים והנחמדים.

הכ"ד ידידו הדורש שלומו ושלום תורתו.

שמחה בונם פישער

נכד הגה"צ ממאטערסדארף זצ"ל

וידידי הרה"ג הרה"ח מוה"ר אברהם זאב אריאל שליט"א, מחבר ומו"ל הגליון הנפלא 'נועם הליכות', הוסיף על דברינו, שעל פי זה יכולים לפרש דברי רש"י בריש פר' בהעלותך, על הפסוק ויעש כן אהרן, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה [שכבר זכינו להו"ל קונטרס 'שבחו של אהרן' הכולל בתוכו קרוב למאה אופנים בביאור דברי רש"י אלו מהו הרבותא בזה], דלכאורה קשה מהו הרבותא שלא שינה אהרן הכהן הגדול מאחיו מציווי ה', ולפי הנ"ל יש לפרש שלא ביקש ליכנס לארץ ישראל, מפני שלא רצה להיות שונה מאחיו משה רבינו שנגזרה עליו שלא ליכנס לארץ ונשאר במדבר, והוא הפלא ופלא.